

Hatalmas színpad ez itt a Kálvária-téren. Hossza 14 méter, mélysége 9, betonból alapozták és építették. Hátral az öltöző és raktárhelyiségek, a tér közepén magas oszlopokon fényszórók, hangszórók.

Alaposan megváltozott a Kálvária-tér képe. Az egykor kietlen, poros tereket ma zöldelő sövény osztja ketté. Egyik részét az állandó szabadtéri színpad foglalja el, tulsó oldalát pedig röplabdapálya, homokozó, a gyermekeknek csuza, hinták.

Este hét órákor már zsúfoltak a pad-sorok, pedig az előadás csak nyolc órákor kezdődik, de a biztonság kedvéért, hogy helyet kapjanak — már 6 órákor megindul a népvándorlás a környékről. A kálváriatériek sem gondolták valaha, hogy a kellemes nyári estében a szabadszínpad széksorain ülve nézhetik végig a Diótörőt, az Operaház balettkarát, a Hétköznapok hőseit, az üzemek kitűnő színjátszó csoportját, kultúrgárdákat.

Strauss-estre jönnek az emberek. Fél 8 körül, mikor még javában kergetik a labdát a gyermekek és a röplabdapályán izgalmas küzdelem folyik, már zsúfolásig megteltek a széksorok s akiknek nem jutott hely, azok a kötétkorlát-mellé — mert egyelőre csak ez választja el a tértől a nézőteret — telepednek. Még egyre jönnek a dolgozók a környékről. A Karpfenstein-utcából, a Lujza-utcából, az Örömvölgy-utcából, jönnek a Csobánc-utcából, a Kálvária-utcából, de jönnek Kőbányáról is, özönlik a nép a Baross-utcából, az Orczy-útról, a Golgota-térről. Már 3—4 ezer ember ül, állja körül a tereket, vagy a közeli ablakokból kihajolva néz a színpad felé, ahol kigyulladnak a reflektorok. A színpadon a MAVAG szimfónikusai foglalnak

helyet, a karmester az emelvényre lép, aztán erőteljesen felhangzik a Denevér nyitánya.

★

Valamikor onnan kapta nevét a Kálvária-tér, hogy stációk álltak itt sorban, amit aztán még a 20-as években áttelepítettek a Golgota-térre. A kálvária azonban kálvária maradt akkoriban így is. A munkanélküliek rótták mindennapos útjukat a téren fel és alá, ültek a lefaragott, össze-visszakarcolt, vésett padokon, fogcsikorgatva, vagy közönnyel elfásultan, vagy harcra készen, de mindenképpen korgó gyomorral. Akik most itt ülnek a szabad színpad széksorai között, hogy esti munkájuk után zenét hallgassanak, ismerték a múlt Kálvária-terét, amely stációk nélkül is teljes volt. Itt találkoztak a gyárak, üzemek munkanélküli dolgozói a környék tengődő kisparasztaival. A közeli Józsefvárosi Színházban Erdélyi Mihály „Sárga ptykés zimberi-zombori szép asszonya” lejtett táncot, a Józsefvárosi moziban pedig esténként csak úgy zengett a nézőter az amerikai gengszterfilmek puskaropogásától. Ide is csak az járt, akiknek pénze volt. A tér egyetlen szomorú nevezetessége volt, hogy a harmincas évek két hírhedt bankrablója, Ondy és Tari itt tanyáztak.

★

Szombaton a Textilszakszervezet kultúrgárdája szerepelt a kálváriatéri színpadon. Hatalmas taps fogadta a Pamutipar énekkarát.

KÁL V Á R I A - T É R

„Szállj, te büszke ének” — csendült fel a dal erőteljesen elnyomva a közeli villamos csilingelő hangját. Az első sorokban gyermekek kis sámlikon kuporognak. Kis szöke fiú kigyulladt arccal, tágranyílt nagy szemekkel együtt éneklie a dalt: „Szállj, te büszke ének.” Lassan-lassan az egész hatalmas nézőtér zümmög a dalt, a színpad és a nézőtér dolgozói együtt énekelnek.

Özv. Schön Péterné, csokoládégyári dolgozó méltatlankodik, mert nem akarják beengedni. Nincs ülőhely — mondja a rendező, meg a többiek is, akik a kötélen kívül állnak.

— Nézze, — magyarázza az asszony — én harminc éve várok erre s engem akarnak kirekeszteni?

— Dehogy akarjuk kirekeszteni — mondja a rendező — csak hát ha egyszer nincs hely, akkor nincs. Hozzon széket magával.

És Schön Péterné elmegy a Kálvária-utcába, ahol lakik, székért, mert itt akar lenni ő is, hiszen harminc éve vár erre.

Az 1100 ülőhely kevésnek bizonyult, a tervek szerint jövőre alaposan kibővítik a nézőteret.

★

A kerületben pártnapokon, tömegszervezetek ülésein merült fel először a kultúrpark gondolata. A dolgozók kívánsága volt. Július elsejére kezdte meg a színpad felépítését a Fővárosi Tanács népművelési osztálya.

És aztán jöttek a MAVAG és a Ganz Vagon kőművesei segíteni, az Épület-szerelő NV csinálta a vízberendezést, szabadaapos tűzoltók segítettek a földmunkánál, az Erjedésipari NV szállította a salakot és a Nehézipari Épület-tervező NV tervosztálya készítette el a színpad tervét.

Hivatások és műkedvelők, az Operaház együttese, a Ganz Vagon és az MSZT kultúrgárdája egyaránt meglátogatja a színpadot, ahol hetenként háromszor és külön vasárnap délelőtt is rendeznek előadást. Egy-egy előadáson három-négyezer ember vesz részt, különös tehát, hogy a Fővárosi Tanács népművelési osztályának vezetői közül, mint megtudtuk, még seaki sem járt ott, hogy végignézzon egy műsort. A népi bizottság tagjai elmondották, hogy bizony kevés támogatást kapnak. Az irányító kritika pedig elkelne. Ezt mondják a kálváriatéri szabadtéri színpad kulturális vezetői is. Így talán nem fordulhatna elő az, mint legutóbb az Allami Aruházak egyik divatbemutatója alkalmából, hogy hivatásos színészek izléstelen, teljesen polgári szellemű műsorral léptek fel, amely élénk visszatetszést kelteft a dolgozók körében.

A VIII. kerületi DISZ és MNDSZ szervezetek sem vették komolyan a kálváriatéri kultúrparkot, nem sok segítséget nyújtottak ezidáig. Amilyen lelkesen vesz részt a kultúrpark munkájában az MSZT szervezet, annyira elhanyagolja a DISZ. Pedig hát hat hét

alatt nyolcvanezer ember fordult meg ezeken az előadásokon. A környékbeli dolgozók várják a szerdát, szombatot, a vasárnapot, amikor nívós szórakozáshoz juthatnak. Aki ott volt, mikor a tűzértelstzi iskola kultúrcsoportját ünnepefték lelkesen a Kálvária-téren, vagy amikor egy-egy Majakovszkij vers után percekig szünni nem akaróan viharzik a taps, mikor a Textilszakszervezet kultúrgárdája ad műsort, mikor felhangzik: „Szállj, te büszke ének”, akkor lehetetlen arra nem gondolni, hogy az ezer meg ezer tenyér, amely itt tapsra verődik, a kultúrforradalomnak biztató jele. Ezt hirdetik a kálváriatéri tapsok. Erdemes meghallgatni, és figyelni rájuk. Ezért szükséges, hogy többet foglalkozzanak az illetékesek a kálváriatéri szabad-színpaddal.

★

És végezetül egy elreft párbeszéd, amelyet ott a többzertényi tömegben hallottunk.

Egy fiatal munkás, mint később megtudtuk, a MAVAG-ban dolgozik és egy idősebb asszony beszélgettek. A fiatalember azzal dicsekedett, hogy Budapesten itt a Kálvária-téren valósult meg először a kultúrpark.

— Először? — dönyögte az asszony. — Maguk mindenre azt mondják, hogy először, mintha azelőtt nem történt volna semmi.

— Így is van, — válaszolt a fiatalember. — Nézzem csak körül, néni, és akkor rájön arra, hogy amit itt a fejlődés irányába tettek, azt ezer év óta, igenis először mi csináljuk — mi, kommunisták.